

Adam Bodnar

V.7203.272.2016.LK

Wniosek

Rzecznika Praw Obywatelskich

Działając na podstawie art. 14 pkt 6 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 958 – dalej „ustawa o RPO”), **żądam wszczęcia postępowania administracyjnego** w przedmiocie ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia (art. 362 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm. – dalej „p.o.ś.”) przez , prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą .

Uzasadnienie

I. Do Rzecznika Praw Obywatelskich została skierowana sprawa Państwa dotycząca uciążliwości związanych z funkcjonującym w bezpośrednim sąsiedztwie ich miejsca zamieszkania obiektem hotelarsko-restauracyjnym w ramach działalności gospodarczej zarejestrowanej pod firmą . Z przedstawionej Rzecznikowi dokumentacji wynika, że ww. działalność – w szczególności w zakresie organizowanych nocnych imprez okolicznościowych – powoduje negatywny wpływ na zdrowie . Wspomniany negatywny wpływ związany jest przy tym z użytkowaniem wybudowanego w 2007/2008 r. w bezpośrednim sąsiedztwie zamieszkaney

przez _____ budynku, w którym zlokalizowane są kuchnia oraz „sala balowa”.
Stwierdzenie to oparte jest przy tym w szczególności na:

- 1) treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w _____ (utrzymanego w mocy –
wyrokiem Sądu Apelacyjnego _____ – w zakresie zadośćuczynienia za krzywdę z
tytułu naruszenia dóbr osobistych);
- 2) treści sporządzonej na potrzeby ww. postępowania sądowego opinii sądowo-
psychiatrycznej z 1 sierpnia 2014 r. (wraz z opinią uzupełniającą – z 20 września 2014 r.), w
której stwierdzono, że _____ cierpią na zaburzenia psychiczne, których źródłem jest
wspomniana wyżej działalność¹.

II. Ustawa p.o.ś. stanowi zespół norm określających zasady ochrony środowiska i warunki korzystania z jego zasobów. Jej nieodzownym elementem jest przy tym wskazanie zasad odpowiedzialności w ochronie środowiska. Nie ulega przy tym wątpliwości, że przyjęte w p.o.ś. regulacje stanowią rozwinięcie konstytucyjnego (art. 86 Konstytucji RP), powszechnego obowiązku dbałości o stan środowiska i ponoszenia odpowiedzialności za spowodowane jego pogorszenie.

Obok mechanizmów odpowiedzialności cywilnoprawnej i karnej, naczelne miejsce w ustawie p.o.ś. (dział I i II tytułu VI ustawy) zajmuje reżim odpowiedzialności administracyjnej (dział III tytułu VI ustawy). Jest on o tyle istotny, że stanowi filar realizacji innych norm konstytucyjnych, obligujących władze publiczne do ochrony środowiska (art. 74 Konstytucji RP), zdrowia (art. 68 Konstytucji RP) i życia ludzkiego (art. 38 Konstytucji RP). Zwrócić bowiem należy uwagę, że o ile odpowiedzialność cywilnoprawna i karna w ochronie środowiska ma przede wszystkim na celu – odpowiednio – eliminację ekonomicznych skutków naruszeń i „represję” względem sprawców naruszeń, o tyle odpowiedzialność administracyjna ukierunkowana jest bezpośrednio na ochronę wspomnianych wyżej wartości.

Jednym z elementów odpowiedzialności administracyjnej w ochronie środowiska jest art. 362 ust. 1 p.o.ś. Przyznaje on kompetencję organowi ochrony środowiska – jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko – do nałożenia, w drodze decyzji obowiązku: 1) ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia; 2) przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

¹ „Zaburzenia w opisanym obrazie powstały podczas działalności Ośrodka _____, czyli po 2007 r. u Pana _____. U Pani _____ objawy nasiliły się po trzech latach działalności ww. lokalu. Zaburzenia te będą w miarę upływu czasu nasilały się. Leczenie nerwic jest mało skuteczne dokąd utrzymuje się czynnik stresowy, jakim w tym wypadku jest hałas oraz zachowanie biesiadników”.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do zastosowania wskazanego środka odpowiedzialności administracyjnej w ochronie środowiska.

III. Na wstępie wymaga wyjaśnienia, że zastosowanie art. 362 ust. 1 p.o.ś. wymaga spełnienia dwóch warunków. Pierwszym z nich jest wystąpienie negatywnego oddziaływania na środowisko. Drugim stwierdzenie, że podmiotem odpowiedzialnym za owo negatywne oddziaływanie jest podmiot korzystający ze środowiska.

1. W doktrynie² zwraca się uwagę, że pojęcie negatywnego oddziaływania na środowisko nie zostało przez ustawodawcę dookreślone, natomiast „posługując się wykładnią językową, należałoby przyjąć, że chodzi o jakąkolwiek zmianę środowiska czy jego elementu na niekorzyść, ale w porównaniu ze stanem przed podjęciem danego działania, a nie w odniesieniu do hipotetycznego stanu idealnego czy określonego np. standardami jakości”. Jednocześnie zaznaczyć trzeba, że „ustalenie zaistnienia negatywnego oddziaływania na środowisko nie musi być dokonane poprzez działania prowadzone przez organ właściwy do wydania decyzji”, tj. dowody potwierdzające zaistnienie negatywnego wpływu na środowisko mogą pochodzić „spoza” postępowania. Podkreślenia przy tym wymaga, że ustawa p.o.ś. pod pojęciem „oddziaływania na środowisko” nakazuje rozumieć także oddziaływanie na zdrowie ludzi (art. 3 pkt 11 p.o.ś.). Oznacza to, że przesłanką do wydania decyzji w oparciu o art. 362 ust. 1 p.o.ś. może być również stwierdzenie, że działalność danego podmiotu negatywnie oddziałuje na zdrowie ludzkie. Wskazać przy tym należy, że – jak to wyjaśnił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie³ - na gruncie przepisów p.o.ś. „pod pojęciem zdrowia należy rozumieć zarówno zdrowie fizyczne jak i zdrowie psychiczne”, albowiem zdrowie to „stan żywego organizmu, w którym wszystkie funkcje przebiegają prawidłowo”.

W świetle wspomnianych wyżej: wyroku Sądu Okręgowego w _____ oraz sporządzonej w toku tej sprawy opinii sądowo-psychiatrycznej, nie powinno budzić wątpliwości, że w związku z prowadzoną od ok. 2007 roku działalnością w nowowynbudowanym obiekcie, wystąpił negatywny wpływ na zdrowie Państwa _____.

2. Definicja podmiotu korzystającego ze środowiska zawarta została w art. 3 pkt 20 p.o.ś. Zgodnie z nim, podmiotem korzystającym ze środowiska jest m.in. (lit. a wskazanej jednostki redakcyjnej ustawy): przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, z późn. zm. – dalej „s.d.g.”). W konsekwencji, dla ustalenia desygnatu pojęcia podmiotu korzystającego ze środowiska, niezbędne jest sięgnięcie do drugiej z przywołanych ustaw. Zgodnie z art. 4

² Por. M. Górski w: Prawo ochrony środowiska. Komentarz., Warszawa 2011, s. 1206-1207.

³ Wyrok z 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV SA/Wa 312/17 pr.

(decyzja Starosty nr 283/2007 z 2 października 2007 r. o pozwoleniu na budowę) mogło dojść do naruszenia praw procesowych zainteresowanych. W toku wspomnianego postępowania stwierdzono bowiem, że obszar oddziaływania inwestycji zamknie się w granicach działki nr , a tym samym zainteresowanym nie przysługuje w sprawie przymiot strony. W świetle faktycznego oddziaływania inwestycji, powyższe stwierdzenie budzi oczywiste wątpliwości. Poczyniwszy zaś wskazane ustalenia, Rzecznik postanowił skorzystać z kompetencji przyznanej na mocy art. 14 pkt 6 ustawy o RPO, dążąc do usunięcia skutków wspomnianego wyżej uchybienia.

Skierowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich w oparciu o art. 14 pkt 6 ustawy o RPO żądanie wszczęcia postępowania, obliguje organ do wszczęcia postępowania z urzędu. Zaznaczyć należy, że na wskazany obowiązek bez wpływu pozostaje okoliczność, że decyzja, o której mowa w art. 362 ust. 1 p.o.ś. wydawana jest na zasadzie uznania administracyjnego⁵.

Mając powyższe na względzie, wnoszę jak na wstępie.

załączniki:

- kopia dokumentacji związanej ze sprawą, w tym kopie powołanych w treści wniosku wyroków sądów oraz opinii sądowych.

⁵ Por. S. Trociuk, Komentarz do ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, Warszawa 2014, s. 69.